

- Civilbeskyttelse, art. III-284, stk. 2: Der indføres et nyt, udtrykkeligt retsgrundlag vedrørende civilbeskyttelse, der giver mulighed for vedtagelse af foranstaltninger til støtte og supplerende af medlemslandenes tiltag vedrørende risikoforebyggelse, beredskab og indsats i aktuelle katastrofer samt foranstaltninger til fremme af samarbejdet mellem de nationale tjenester på området. Der er ikke tale om harmonisering af medlemslandenes lovgivning.
  - Støtte til medlemslandenes administrative gennemførelse af EU-retten, art. III-285, stk. 2: EU kan yde bistand til forbedring af medlemslandenes administrative kapacitet til at gennemføre EU-retten, f.eks. i form af støtte til uddannelsesprogrammer. Der er ikke tale om harmonisering af medlemslandenes lovgivning.
  - EU's humanitære bistand, art. III-321, stk. 3 og 5: EU kan vedtage en europæisk lov eller rammelov om rammerne for gennemførelsen af EU's humanitære bistandsaktiviteter. Forfatningstraktaten forudsætter også oprettelsen af et frivilligt europæisk korps for humanitær bistand. De nærmere bestemmelser fastsættes ved europæisk lov.
  - EU-forvaltningslov, art. III-398, stk. 2: Der indføres et nyt, udtrykkeligt retsgrundlag for vedtagelse af en forvaltningslov for EU's institutioner mv.
- Fleere af de nye, udtrykkelige retsgrundlag giver EU mulighed for at vedtage ikke-lovgivningsmæssige retsakter. De væsentligste retsgrundlag er følgende:
- Tiltrædelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK), art. I-9, stk. 2: Med forfatningstraktaten forudsætter EU at tiltræde EMRK.
  - Et medlemslands udtræden af EU, art. I-60, stk. 2: Det fastslås nu udtrykkeligt, at et medlemsland frit kan vælge at træde ud af EU. En aftale vil i den forbindelse skulle indgås mellem det pågældende medlemsland og resten af EU.
  - Tjeneste for EU's Opræden Udadtil, art. III-296, stk. 3: Forfatningstraktaten forudsætter oprettelsen af en EU-udenrigstjeneste bestående af tjenestemænd fra medlemslandene og fra Rådssekretariatet og Kommissionen. Der indføres et retsgrundlag for vedtagelsen af de nærmere gennemførelsesforanstaltninger i den forbindelse.
  - ESDP, fælles forsvarsagentur, art. III-311: Der indføres et nyt, udtrykkeligt retsgrundlag for oprettelsen af et europæisk agentur for forsvarsmateriel, forskning og militære kapaciteter. Se kapitel 6 om den europæiske sikkerheds- og forsvarspolitik.
  - ESDP, adgang til struktureret samarbejde, art. III-312: Forfatningstraktaten giver mulighed for en form for forstærket samarbejde inden for EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik, ESDP, et såkaldt »struktureret samarbejde«. Se kapitel 6 om den europæiske sikkerheds- og forsvarspolitik.
  - Den fælles handelspolitik, vedrørende direkte udenlandske investeringer, art. III-315: Forfatningstraktaten udstrækker området for EU's fælles handelspolitik til også at omfatte direkte udenlandske investeringer.
  - Akut finansiel bistand til tredjelande, art. III-320: Der indføres et nyt, udtrykkeligt retsgrundlag for tildeling af akut finansiel bistand fra EU til tredjelande.
  - Solidaritetsbestemmelsen, art. III-329: Der indføres et nyt, udtrykkeligt retsgrundlag for gennemførelse af den såkaldte solidaritetsbestemmelse, hvorefter medlemslandene efter anmodning bistår hinanden i tilfælde af terrorangreb eller natur- eller menneskeskabte katastrofer. Gennemførelsesforanstaltninger vedtages med kvalificeret flertal i Rådet. Såfremt de pågældende foranstaltninger har indvirkning på forsvarsområdet, træffer Rådet afgørelse med enstemmighed, hvor hvert medlemsland har mulighed for at afstå i vedtagelsen og i den efterfølgende deltagelse, jf. art. III-300, stk. 1.
  - Forstærket samarbejde, mulighed for ændring af beslutningsprocedure, art. III-422: Der introduceres en mulighed for at overgå til kvalificeret flertal i Rådet eller for at overgå til almindelig lovgivningsprocedure inden for et område, der er genstand for forstærket samarbejde. Udnyttelse af mekanismen kræver enstemmighed i Rådet og kan